

Lucie Studničková, Služebnictvo a každodenní život na Konopišti v dobách následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este (1863-1914), diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2006.

Posudek oponenta

Diplomová práce Lucie Studničkové nezapře fascinaci osudy následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este. Její nebývalý zájem, mající původ v dlouholeté průvodcovské praxi na konopištském zámku, dal vzniknout bezmála dvousetstránkovému textu, který svým záběrem překračuje původní zadání a směřuje k naplnění ambice podat ucelený životopis následníka trůnu. V práci se tak střídají pasáže, v nichž je zřejmý vlastní přínos autorky, s částmi, kde byla odkázána pouze na literaturu. Nové poznatky přineslo především úplné vytěžení materiálu soustředěného v pozůstatostech Karla Švestky, Josefa Volfa a Barbory Dudové, které obsahovaly vzpomínky konopištských zaměstnanců, a písemností z fondů Archivu města Benešova a Okresního úřadu Benešov.

Diplomová práce je členěna do šesti kapitol. První dvě, věnované nástupu životopisu Františka Ferdinanda d'Este do jeho sňatku s Žofií Chotkovou a jeho zámeckým sídlům, víceméně rekapituluji poznatky známé z literatury. Následující část tvoří vlastní jádro práce. Diplomantka v ní odkrývá strukturu konopištského zámeckého personálu a úřednictva velkostatku. Přináší poznatky o konkrétním obsazení jednotlivých míst. Zabývá se okolnostmi přijetí do služby, hmotným zabezpečením, jazykovými znalostmi i národnostním složením zaměstnanců. Vyvrací řadu stereotypů, které se tradovaly z dob protihabsbursky orientované prvorepublikové publicistiky. Je škoda, že pro upřesnění či potvrzení svých závěrů nepoužila Lucie Studničková i jiných pramenů, než jsou memoáry sloužících. Nabízí se zde především využití fondů Velkostatek Konopiště a Správy zámku Konopiště, případně schematismů velkostatků a dvorních schematismů. Výhrady mám k zařazení oddílu o četnictvu do této kapitoly, neboť se nejednalo o zaměstnance následníka trůnu.

Čtvrtá kapitola se věnuje reflexi Františka Ferdinanda a jeho rodiny ze strany služebnictva i pohledem tisku. Zároveň se zabývá vlivem následníka v regionu. Na

tomto místě by jistě zasloužila alespoň zmínku otázka jeho vztahu k samosprávě a státní správě.

Kapitola s názvem Každodenní život arcivévodovy rodiny odráží zájem diplomantky o životní styl vyšších vrstev společnosti. Za využití již zmíněných pamětí v ní barvitě líčí všední i sváteční dny na středočeském sídle Františka Ferdinanda d'Este. Zabývá se rodinnými, církevními i národními slavnostmi, návštěvami na zámku i zábavou. Zvláštní podkapitola je věnována cestování. Celá diplomová práce je završena výkladem o tragickém konci následníka trůnu a jeho choti a dalších osudech jejich dětí.

Jak jsem již předeslal, největším kladem diplomové práce je zjevný zájem a potěšení, se kterým byla napsána. Lze samozřejmě namítnou, že se Lucie Studničková pustila do tématu již notně probádaného, v němž lze jen těžko najít něco nového. Výtka může směřovat i k omezení se na úzký okruh pramenů a ignorování materiálu v osobní pozůstalosti uložené ve Vídni, ale i v některých relevantních fondech v českých archivech. Přesto diplomová práce není pouhou bezcennou kompilací, ale přináší kromě některých nových zjištění i pokus o vlastní interpretaci složité osobnosti následníka trůnu. Připočtu-li k těmto kladům i schopnost literárního vyjádření, mohu práci hodnotit stupněm **výborně**.

České Budějovice 30. 5. 2006

Mgr. Zdeněk Bezecný, Ph.D., v. r.